

WALES AUDIT OFFICE
SWYDDFA ARCHWILIO CYMRU

Cynllun Ffioedd 2016-17

Cynllun Ffioedd 2016-17

Mae hwn yn gynllun ffioedd a baratowyd gan Swyddfa Archwilio Cymru o dan adran 24 o Ddeddf Archwilio Cyhoeddus (Cymru) 2013.

Cyflwynir y cynllun ffioedd hwn gerbron y Cynulliad Cenedlaethol o dan adran 24(4)(c) o Ddeddf Archwilio Cyhoeddus (Cymru) 2013

Cynnwys

Cynllun Ffioedd

Introduction	4
List of enactments	5
Fee rates and fee scales	6
Charging of fees	10

Atodiadau

Atodiad 1 – Deddf Archwilio Cyhoeddus (Cymru) 2013 – testun llawn adran 24	11
Atodiad 2 – Rhestr o ddeddfiadau y caiff ac y mae'n rhaid i Swyddfa Archwilio Cymru godi ffi odanynt	13
Atodiad 3 – Graddfeydd ffioedd ar gyfer gwaith a wneir mewn cyrff llywodraeth leol	14

Cyflwyniad

- 1 Paratowyd y Cynllun Ffioedd hwn gan Swyddfa Archwilio Cymru o dan adran 24 o Ddeddf Archwilio Cyhoeddus (Cymru) 2013 (y Ddeddf) (**Atodiad 1**). Mae'r Cynllun Ffioedd, wedi iddo gael ei gymeradwyo gan Bwyllgor Cyllid y Cynulliad Cenedlaethol, yn rhoi'r sylfaen i Swyddfa Archwilio Cymru godi ffioedd.
- 2 Am y tro cyntaf, roedd Amcangyfrif Swyddfa Archwilio Cymru (ar gyfer 2016-17), a ystyriwyd gan y Pwyllgor Cyllid ym mis Tachwedd 2015, yn cynnwys Cynllun Ffioedd drafft llawn. Mae'r drefn newydd hon yn adlewyrchu'r ffaith bod Bwrdd Swyddfa Archwilio Cymru yn benderfynol o gynyddu tryloywder ymhellach a dangos y gydberthynas uniongyrchol rhwng ein sylfaen gostau a'i heffaith ganlyniadol ar gyfraddau ffioedd.
- 3 Mae'r Bwrdd wedi gwrandao'n astud ar adborth rhanddeiliaid ar ein agenda cost-ffeithlonrwydd a'r cyfraddau ffioedd a bennwn. Wrth geisio cymeradwyaeth y Cynulliad Cenedlaethol i'n Hamcangyfrif ar gyfer 2016-17, gwnaethom gynnig y canlynol yn yr Amcangyfrif:
 - Rhewi cyfraddau ffioedd a graddfeydd ffioedd mewn termau arian parod am yr ail flwyddyn, a fyddai'n boblogaidd yn ôl yr adborth.
 - Talu rhywfaint o'r £1 filiwn o bwysau ariannol sy'n gysylltiedig â chyflogau staff, chwyddiant a chostau eraill drwy arbedion ac effeithlonrwydd mewnol er mwyn osgoi effeithio ar ffioedd.
 - Parhau i bennu targedau o dan ein Rhaglen Effeithlonrwydd ac Effeithiolrwydd i adeiladu ar yr arbedion a gynhyrchwyd eisoes.
 - Parhau i ariannu gwaith y Fenter Twyll Genedlaethol o'r arian a gawn o Gronfa Gyfunol Cymru yn hytrach na thrwy godi ffioedd ar y cyrff sy'n cymryd rhan. Dangosodd yr adborth fod cyrff a archwilir yn croesawu'r drefn hon.
 - Cynnig cyfleoedd i'n hyfforddeion cyfrifyddu fynd ar secondiad yn y sector cyhoeddus, heb effeithio ar y ffioedd a godir am waith archwilio.
 - Creu capasiti ar gyfer meddwl trawsnewidiol yn ein gwaith archwilio. Atgyfnerthodd yr adborth yr angen i ni wneud mwy o waith datblygu er mwyn helpu i gydbwysu cost gyffredinol gwaith archwilio i gyrff cyhoeddus.

- 4 Mae'r Cynllun Ffioedd hwn yn adlewyrchu'r Amcangyfrif a gymeradwywyd ac, yn fras, mae'n nodi'r canlynol:
- Y deddfiadau y caiff Swyddfa Archwilio Cymru godi ffioedd archwilio odanynt.
 - Y trefniadau ar gyfer pennu'r ffioedd hynny, sy'n cynnwys naill ai:
 - graddfeydd ffioedd sy'n nodi'r amrediad ffioedd a godir am feysydd penodol o waith archwilio mewn llywodraeth leol; neu
 - gyfraddau ffioedd am waith na chaiff ei gynnwys mewn graddfeydd ffioedd.
- 5 Yn gyffredinol, caiff 71 y cant o'n gwariant ei ariannu drwy ffioedd a godir ar gyrff a archwilir a grant gan Lywodraeth Cymru i gefnogi gwaith asesu gwelliant. Darperir y 29 y cant arall yn uniongyrchol o Gronfa Gyfunol Cymru, drwy bleidlais y Cynulliad Cenedlaethol. Mae rhagor o wybodaeth am ein gwariant a'n cyllid yn ein hamcangyfrifon blynyddol o incwm a gwariant a osodir gerbron y Cynulliad Cenedlaethol.

Rhestr deddfiadau

- 6 Mae **Atodiad 2** yn rhestru'r deddfiadau y caiff ac y mae'n rhaid i Swyddfa Archwilio Cymru godi ffi odanynt.

Cyfraddau a graddfeydd ffioedd

- 7 Nid yw Swyddfa Archwilio Cymru yn gwneud elw o ffioedd. O dan y ddeddfwriaeth, ni chaiff y ffioedd a godir gennym fod yn uwch na'r gost lawn sy'n gysylltiedig â chyflawni'r swyddogaeth y codir y ffi amdani. Pennir ein cyfraddau ffioedd er mwyn adennill y gost honno'n llawn.
- 8 Mae tensiwn rhwng nodi ffi am y gwaith a wneir ar archwiliadau penodol ymlaen llaw i gyrff a archwilir a chael gweithdrefn ddigon hyblyg sy'n cydnabod bod amrywiadau yn anochel. Pennir ein ffioedd archwilio yn seiliedig ar ein gwariant amcangyfrifedig, y cymysgedd sgiliau amcangyfrifedig a nifer amcangyfrifedig y diwrnodau sydd eu hangen i gwblhau'r gwaith. Os bydd y gwaith sy'n ofynnol yn sylweddol fwy na'r hyn a amcangyfrifwyd yn wreiddiol, oherwydd cymhlethdodau a gododd yn ystod yr archwiliad, gallwn godi ffi uwch, yn unol â deddfwriaeth.
- 9 Yn amlwg, mae ein trefniadau ar gyfer codi ffioedd yn gymhleth, yn llafurus ac yn ddrud i'w gweinyddu ac mae rhai yn ystyried nad ydynt yn gwneud dim mwy na chylchredeg arian o fewn y sector cyhoeddus. Byddwn yn parhau i ystyried trefniadau amgen mewn trafodaethau â Phwyllgor Cyllid y Cynulliad Cenedlaethol. Byddai'r Bwrdd yn croesawu camau i symleiddio gofynion Deddf Archwilio Cyhoeddus (Cymru) 2013 mewn perthynas â chodi ffioedd archwilio.
- 10 Aethom gam ymhellach na'r gofynion statudol i ymgynghori ar ffioedd ac, ym mis Medi 2015, gwnaethom ymgynghori â'r holl gyrff a archwilir a rhanddeiliaid eraill ar ein graddfeydd a'n cyfraddau ffioedd ar gyfer 2016-17. Cawsom 19 o ymatebion, sy'n fwy na'r 12 a gafwyd y flwyddyn flaenorol. Dangosodd yr ymatebion y canlynol:
 - Mae'r cam i rewi cyfraddau ffioedd yn cael ei groesawu'n fawr, yn ogystal â'r graddfeydd ffioedd cymharol debyg a'r penderfyniad i ariannu cyfranogiad yn y Fenter Twyll Genedlaethol.
 - Caiff yr ymdrech i wella tryloywder ei chroesawu, ond ceir anogaeth i fynd ymhellach.
 - Caiff y posibilrwydd o ad-daliadau ffioedd ei groesawu ond mae'r gallu i godi costau ychwanegol yn peri pryder i gyrff a archwilir.
 - Mae pryder mawr ymhlith cyrff a noddir gan Lywodraeth Cymru ynglŷn â'r posibilrwydd y daw eu cymhorthdal ffioedd i ben. Mae ein Hamcangyfrif yn nodi ein rhesymau dros wneud hynny.

- Mae pryderon ynghylch y newidiadau i godi ffioedd am waith archwilio mewn Cynghorau Tref a Chymuned. Rydym wedi bod yn hysbysebu'r newidiadau hyn ers cryn amser a rhaid inni ddechrau adennill costau'r gwaith a wneir mewn Cynghorau llai o faint. Yn ei adroddiad diweddar, nododd yr Archwilydd Cyffredinol er bod Cynghorau Tref a Chymuned bellach yn cyflwyno cyfrifon diwedd blwyddyn yn fwy prydlon yng Nghymru, mae lle o hyd i'r sector yn ei gyfanwydd wella ei drefniadau rheoli a llywodraethu ariannol.
 - Mae galw sylweddol am ddull archwilio symlach er mwyn helpu i leihau cyfanswm y ffioedd a godir am waith archwilio. Mae ein Hamcangyfrif yn egluro ein bod yn cydnabod bod archwilio mewn cyfnod o gyni cyllidol yn galw am ailystyried y gwaith archwilio a wnawn a'n dulliau archwilio. Rydym wedi blaenoriaethu capasiti ar gyfer meddwl trawsnewidiol.
- 11 Croesawodd y Bwrdd yr adborth hwn ac mae'n ymateb iddo drwy'r Cynllun Ffioedd hwn a'n fframwaith cynllunio busnes.
12. Mae **Arddangosyn 1** yn nodi'r cyfraddau ffioedd fesul awr am staff archwilio sy'n adlewyrchu costau uniongyrchol a chyfran briodol o orbenion. Caiff y model costio ei archwilio gan archwilwyr allanol Swyddfa Archwilio Cymru.

Arddangosyn 1: Cyfraddau ffioedd am staff archwilio - ar gyfer yr holl waith archwilio

Gradd	Cyfradd ffioedd 2016-17 (£ yr awr)	Cyfradd ffioedd ers 1 Ebrill 2014 (£ yr awr)
Cyfarwyddwr/arweinydd ymgysylltu	162	162
Rheolwr archwiliad	111	111
Arweinydd archwiliad perfformiad	93	93
Arweinydd tîm archwiliad ariannol	75	75
Archwilydd perfformiad	65	65
Archwilydd ariannol	56	56
Hyfforddeion archwilio	43	45

Mae'n ofynnol i ni ragnodi graddfeydd ffioedd ar gyfer y canlynol:

- gwaith sy'n ymwneud ag archwilio cyrff llywodraeth leol;
 - gwaith o dan Fesur Llywodraeth Leol (Cymru) 2009; a
 - gwaith paru data (y Fenter Twyll Genedlaethol).
- 14 Mae'r graddfeydd ffioedd am archwilio cyfrifon ariannol 2015-16 ac archwiliadau ac asesiadau gwella 2016-17 ar gael yn **Atodiad 3 ar gyfer gwaith a wneir mewn perthynas ag awdurdodau unedol, awdurdodau tân ac achub, awdurdodau parciau cenedlaethol, comisiynwyr heddlu a throseddau a phrif gwnstabiliaid, cynghorau tref a chymuned a chronfeydd pensiwn llywodraeth leol**. Ceir graddfa ffioedd wahanol ar gyfer y Fenter Twyll Genedlaethol.
- 15 Mae'r graddfeydd ffioedd yn ffordd o reoleiddio costau archwiliadau cyhoeddus, drwy bennu terfynau ac adolygu ffioedd yn erbyn y terfynau hynny. Mae graddfeydd ffioedd hefyd yn rhoi fframwaith i archwilwyr asesu faint o waith archwilio blynyddol sydd ei angen a'r ffi i'w chodi am y gwaith hwnnw o fewn y corff penodol a archwilir.
- 16 Yn achos cyrff a archwilir nad yw'r gofyniad statudol am raddfa ffioedd yn berthnasol iddynt (fel cyrff y GIG, cyrff llywodraeth ganolog, Cyrff Cyhoeddus a Noddir gan Lywodraeth Cymru, y Comisiynwyr statudol a Chomisiwn y Cynulliad), caiff eu ffioedd archwilio amcangyfrifedig eu cyfrifo yn yr un ffordd â'r rhai y mae'r gofyniad statudol yn berthnasol iddynt. Hynny yw, caiff eu cyfrifo drwy gymhwyso'r cyfraddau a gyhoeddir yn y Cynllun Ffioedd hwn at y cymysgedd sgiliau amcangyfrifedig yn y tîm a'r oriau sydd eu hangen i gynnal yr archwiliad. Nid ydym yn darparu graddfeydd ffioedd ar gyfer y cyrff hyn, ond gallwn ddarparu dadansoddiad o gyfrifon y ffioedd.
- 17 Caiff archwilwyr hefyd wneud gwaith ardystio grantiau ar ran yr Archwilydd Cyffredinol. Mae lefel y gwaith ardystio grantiau a wneir mewn unrhyw flwyddyn yn dibynnu ar nifer y cynlluniau a gaiff eu harchwilio a nifer y cyrff a archwilir sy'n cymryd rhan yn y cynlluniau hynny. Codir tâl am y gwaith hwn gan ddefnyddio'r cyfraddau ffioedd ac adlewyrchu maint, cymhlethdod neu unrhyw faterion penodol sy'n gysylltiedig â'r grant dan sylw.

- 18 Mae'r cyfraddau ffioedd yn gymwys i'r holl waith archwilio y bydd Swyddfa Archwilio Cymru yn codi tâl amdano, ac eithrio i'r graddau y mae'r graddfeydd ffioedd, lle bo hynny'n gymwys, yn rheoleiddio'r swm a godir (neu yn achos gwaith a wneir dan gytundebau cyn 1 Ebrill 2014, mae'r cyfraddau yn unol â'r rhai y cytunwyd arnynt yn y telerau). Os ymddengys yn ddiweddarach i Swyddfa Archwilio Cymru bod y gwaith sydd ynghlwm wrth archwiliad penodol yn sylweddol wahanol i'r gwaith a ragwelwyd yn wreiddiol, caiff Swyddfa Archwilio Cymru godi ffi sy'n wahanol i'r ffi a nodwyd yn wreiddiol.
- 19 O ran unrhyw wasanaethau gweinyddol, proffesiynol neu dechnegol eraill a ddarperir, caiff ffioedd eu codi yn unol â'r cytundeb perthnasol, ar yr amod y caiff y cyfryw symiau eu capio yn unol â chost lawn darparu'r gwasanaeth. Er mwyn cyflawni eu cyfrifoldebau statudol, mae'n rhaid i archwilywyr o bryd i'w gilydd wneud gwaith sydd y tu hwnt i'w dyletswyddau cyffredinol. Gall gwaith ychwanegol gynnwys adroddiadau er budd y cyhoedd, archwiliadau eithriadol, arolygiadau arbennig a gwaith pellach sy'n ymwneud â chwestiynau a gwrthwynebiadau gan etholwyr, ac atal gwariant anghyfreithlon. Bydd ffioedd am y mathau hyn o waith yn adlewyrchu natur y gwaith a fydd yn ofynnol.
- 20 Os bydd angen cymorth arbenigol neu gyngor cyfreithiol neu broffesiynol arall, codir tâl ar y gyrff a archwilir yn ychwanegol at gost staff Swyddfa Archwilio Cymru.
- 21 Pan ddarperir cyllid drwy'r Amcangyfrif, caiff Swyddfa Archwilio Cymru sybsideiddio'r ffioedd a godir ar gyrff a archwilir ar sail drosiannol hyd nes y caiff y cyllid ei gymeradwyo.

Codi ffioedd

- 22 Bydd Swyddfa Archwilio Cymru yn cytuno â chyrrff a archwilir ar drefniadau codi ffioedd a gallai'r rhain gynnwys ffioedd un-tro, achlysurol, rheolaidd neu flynyddol, fel y bo'n briodol o dan yr amgylchiadau.
- 23 Disgwylir i gyrff a archwilir dalu anfonebau Swyddfa Archwilio Cymru yn unol â'u targed perfformiad ar gyfer talu credydwyr, sef 10 diwrnod fel arfer yn y sector cyhoeddus. Gallwn godi ffi am unrhyw gostau gweinyddol yr awn iddynt wrth fynd ar drywydd taliadau hwyr.
- 24 Ar ôl cwblhau aseiniadau archwilio, byddwn yn asesu'r costau gwirioneddol yr aed iddynt wrth gyflawni'r aseiniad o gymharu â'r ffi a godwyd. Byddwn yn ad-dalu unrhyw ffioedd a dalwyd yn fwy na'r gost ac, i'r gwrthwyneb, gallwn godi tâl ychwanegol pan fo'r ffi yn rhy fach. Byddwn yn prosesu ad-daliadau a thaliadau ychwanegol gan geisio lleihau costau gweinyddol i'r eithaf, drwy eu gwrthbwysu yn erbyn ffioedd yn y dyfodol neu ffioedd am agweddau eraill ar weithgarwch archwilio, er enghraifft.

Atodiad 1 – Deddf Archwilio Cyhoeddus (Cymru) 2013 – testun llawn adran 24

- (1) Rhaid i Swyddfa Archwilio Cymru baratoi cynllun sy'n ymwneud â chodi ffioedd gan Swyddfa Archwilio Cymru.
- (2) Rhaid i'r cynllun gynnwys y canlynol:
 - (a) rhestr o'r deddfiadau y caiff Swyddfa Archwilio Cymru godi ffi odanynt;
 - (b) pan fo'r deddfiadau hynny yn gwneud darpariaeth i Swyddfa Archwilio Cymru ragnodi graddfa neu raddfeydd ffioedd, y raddfa honno neu'r graddfeydd hynny;
 - (c) pan fo'r deddfiadau hynny yn gwneud darpariaeth i Swyddfa Archwilio Cymru ragnodi swm i'w godi, y swm hwnnw;
 - (ch) pan nad oes darpariaeth wedi ei gwneud ar gyfer rhagnodi graddfa neu raddfeydd ffioedd, na rhagnodi swm, y modd y bydd Swyddfa Archwilio Cymru yn cyfrifo'r ffi a godir.
- (3) Caiff y cynllun wneud y canlynol ymysg pethau eraill:
 - (a) cynnwys darpariaeth wahanol ar gyfer achosion gwahanol neu ddsbarthau ar achosion gwahanol, a
 - (b) darparu ar gyfer yr adegau a'r modd y bydd taliadau yn cael eu gwneud.
- (4) O ran y cynllun:
 - (a) rhaid i Swyddfa Archwilio Cymru ei adolygu o leiaf unwaith mewn blwyddyn galendr,
 - (b) caiff Swyddfa Archwilio Cymru ei ddiwygio neu ei ail-wneud ar unrhyw adeg, ac
 - (c) rhaid i Swyddfa Archwilio Cymru ei osod (a gosod unrhyw ddiwygiad iddo) gerbron y Cynulliad Cenedlaethol.

- (5) Pan fo Gweinidogion Cymru yn rhagnodi graddfa neu raddfeydd ffioedd o dan:
- (a) adran 64F o Ddeddf Archwilio Cyhoeddus (Cymru) 2004 (ffioedd am baru data), neu
 - (b) adran 27A o Fesur Llywodraeth Leol (Cymru) 2009 (pŵer Gweinidogion Cymru i ragnodi graddfa ffioedd),

i gael effaith yn lle graddfa neu raddfeydd ffioedd a ragnodwyd gan Swyddfa Archwilio Cymru, rhaid i Swyddfa Archwilio Cymru ddiwygio'r cynllun i gynnwys y raddfa neu'r graddfeydd ffioedd a ragnodwyd gan Weinidogion Cymru yn lle'r rhai a ragnodwyd gan Swyddfa Archwilio Cymru.
- (6) Nid oes rhaid cael cymeradwyaeth y Cynulliad Cenedlaethol os mai diwygiad a wneir yn unol ag is-adran (5) yw'r unig ddiwygiad i gynllun.
- (7) Bydd y cynllun yn cael effaith pan fydd wedi cael ei gymeradwyo gan y Cynulliad Cenedlaethol neu, yn achos diwygiad a wneir yn unol ag is-adran (5), unwaith y bydd wedi cael ei osod gerbron y Cynulliad.
- (8) Rhaid i Swyddfa Archwilio Cymru gyhoeddi'r cynllun (ac unrhyw ddiwygiad iddo) cyn gynted ag y bo'n rhesymol ymarferol wedi iddo gael effaith.

Atodiad 2 – Rhestr o ddeddfiadau y caiff ac y mae'n rhaid i Swyddfa Archwilio Cymru godi ffi odanynt

Natur y gwaith	Deddfiadau ¹
Caiff Swyddfa Archwilio Cymru godi ffioedd am y gweithgareddau canlynol	
<ul style="list-style-type: none"> Archwilio cyfrifon gan yr Archwilydd Cyffredinol (ar wahân i gyfrifon llywodraeth leol) 	<ul style="list-style-type: none"> Adran 23(2) o Ddeddf Archwilio Cyhoeddus (Cymru) 2013
<ul style="list-style-type: none"> Astudiaethau gwerth am arian a wneir drwy gytundeb 	<ul style="list-style-type: none"> Adran 23(3)(a)-(c) o Ddeddf Archwilio Cyhoeddus (Cymru) 2013
<ul style="list-style-type: none"> Unrhyw wasanaethau gweinyddol, proffesiynol neu dechnegol a ddarperir gan Swyddfa Archwilio Cymru neu'r Archwilydd Cyffredinol drwy drefniant o dan adran 19 o Ddeddf Archwilio Cyhoeddus (Cymru) 2013 	<ul style="list-style-type: none"> Adran 23(3)(d) o Ddeddf Archwilio Cyhoeddus (Cymru) 2013
<ul style="list-style-type: none"> Archwiliad eithriadol o gorff llywodraeth leol 	<ul style="list-style-type: none"> Adran 37(8) o Ddeddf Archwilio Cyhoeddus (Cymru) 2004
<ul style="list-style-type: none"> Ymarferion paru data 	<ul style="list-style-type: none"> Adran 64F(A1) o Ddeddf Archwilio Cyhoeddus (Cymru) 2004 Rhaid rhagnodi graddfa ffioedd ar gyfer y gwaith hwn
Rhaid i Swyddfa Archwilio Cymru godi ffioedd am y gweithgareddau canlynol	
<ul style="list-style-type: none"> Gwaith o dan Fesur Llywodraeth Leol (Cymru) 2009 	<ul style="list-style-type: none"> Adran 27 o Fesur Llywodraeth Leol (Cymru) 2009 Rhaid rhagnodi graddfa ffioedd ar gyfer y gwaith hwn
<ul style="list-style-type: none"> Gwasanaethau ardystio grantiau 	<ul style="list-style-type: none"> Adran 23(4)(a) o Ddeddf Archwilio Cyhoeddus (Cymru) 2013
<ul style="list-style-type: none"> Astudiaethau ar gais cyrff addysgol o dan adran 145B o Ddeddf Llywodraeth Cymru 1998 	<ul style="list-style-type: none"> Adran 23(4)(b) o Ddeddf Archwilio Cyhoeddus (Cymru) 2013
<ul style="list-style-type: none"> Archwilio cyfrifon corff llywodraeth leol a gwneud astudiaethau drwy gytundeb â chorff llywodraeth leol 	<ul style="list-style-type: none"> Adran 20(A1)(a)-(b) o Ddeddf Archwilio Cyhoeddus (Cymru) 2004 Rhaid rhagnodi graddfa ffioedd ar gyfer archwilio cyfrifon cyrff llywodraeth leol
Darpariaethau eraill sy'n codi ffioedd	
<ul style="list-style-type: none"> Astudiaethau gweinyddu budd-daliadau i'r Ysgrifennydd Gwladol. Rhaid i'r ffi fod yn swm rhesymol y mae'r Ysgrifennydd Gwladol a Swyddfa Archwilio Cymru yn cytuno arno. 	<ul style="list-style-type: none"> Adran 45 o Ddeddf Archwilio Cyhoeddus (Cymru) 2004
<ul style="list-style-type: none"> Cynorthwyo Prif Arolygydd Ei Mawrhydi dros Addysg a Hyfforddiant yng Nghymru 	<ul style="list-style-type: none"> Adran 41A o Ddeddf Addysg 1997

¹ Unwaith y caiff ei roi ar waith, bydd paragraff 32 o Atodlen 4 i Ddeddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) 2015 yn diwygio adran 23 o Ddeddf Archwilio Cyhoeddus (Cymru) er mwyn galluogi Swyddfa Archwilio Cymru i godi ffi mewn perthynas ag archwiliadau o dan adran 15 o Ddeddf 2015. Fodd bynnag, nid yw Llywodraeth Cymru wedi pennu dyddiad eto i roi paragraff 32 o Atodlen 4 i Ddeddf 2015 ar waith.

Atodiad 3 – Graddfeydd ffioedd ar gyfer gwaith a wneir mewn cyrff llywodraeth leol

Awdurdodau unedol

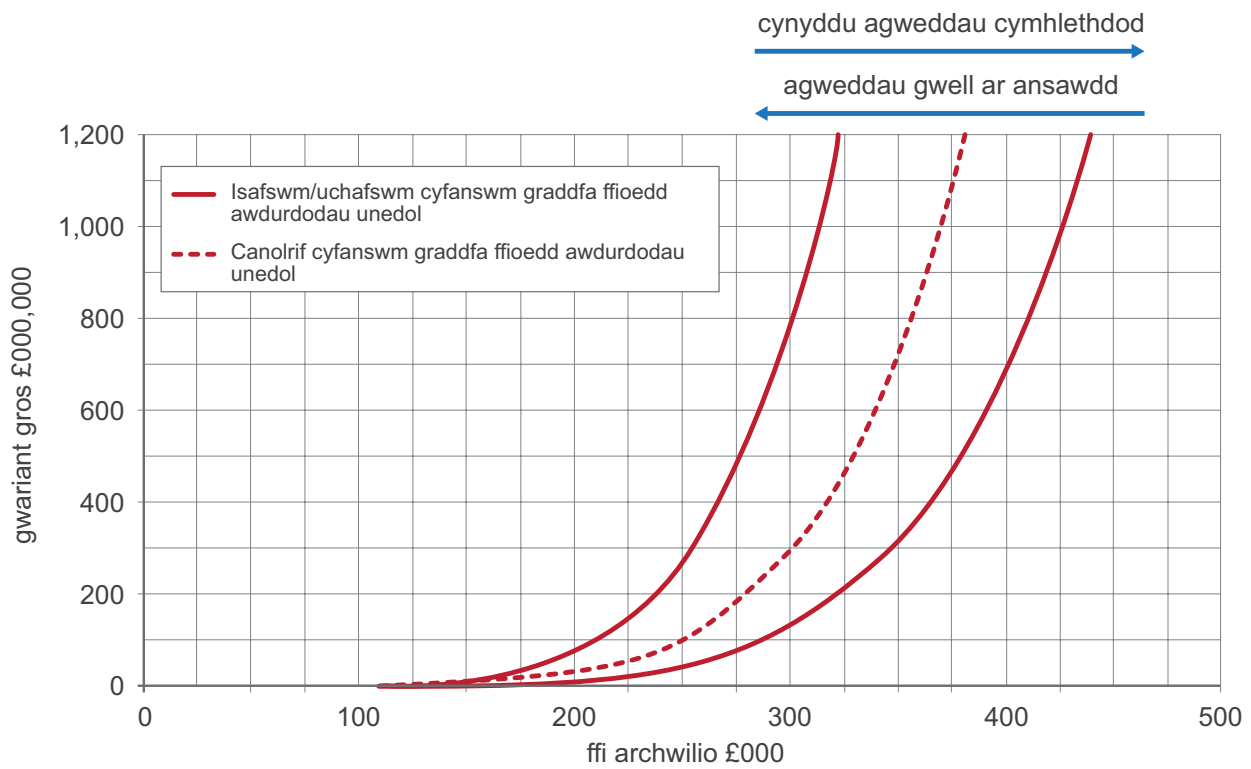
Graddfa ffioedd ar gyfer archwilio cyfrifon 2015-16

Gwariant gros £000,000	Amrediad ffioedd £000			Canolrif y flwyddyn flaenorol £000
	Isafswm	Canolrif	Uchafswm	
100	119	140	161	140
200	143	168	193	168
300	159	187	215	187
400	172	202	232	202
500	182	214	246	215
600	191	225	259	225
700	199	234	270	235
800	206	243	279	243
900	213	251	288	251
1,000	219	258	296	258
1,100	225	264	304	265
1,200	230	271	311	271

Graddfa ffioedd 2016-17 ar gyfer archwiliadau gwella, asesiadau ac arolygiadau arbennig o dan Fesur Llywodraeth Leol (Cymru) 2009

Pob awdurdod unedol	Amrediad ffioedd £000			Canolrif y flwyddyn flaenorol £000
	Isafswm	Canolrif	Uchafswm	
	94	112	130	112

Graff o'r raddfa cyfanswm ffioedd ar gyfer awdurdodau unedol

Awdurdodau tân ac achub

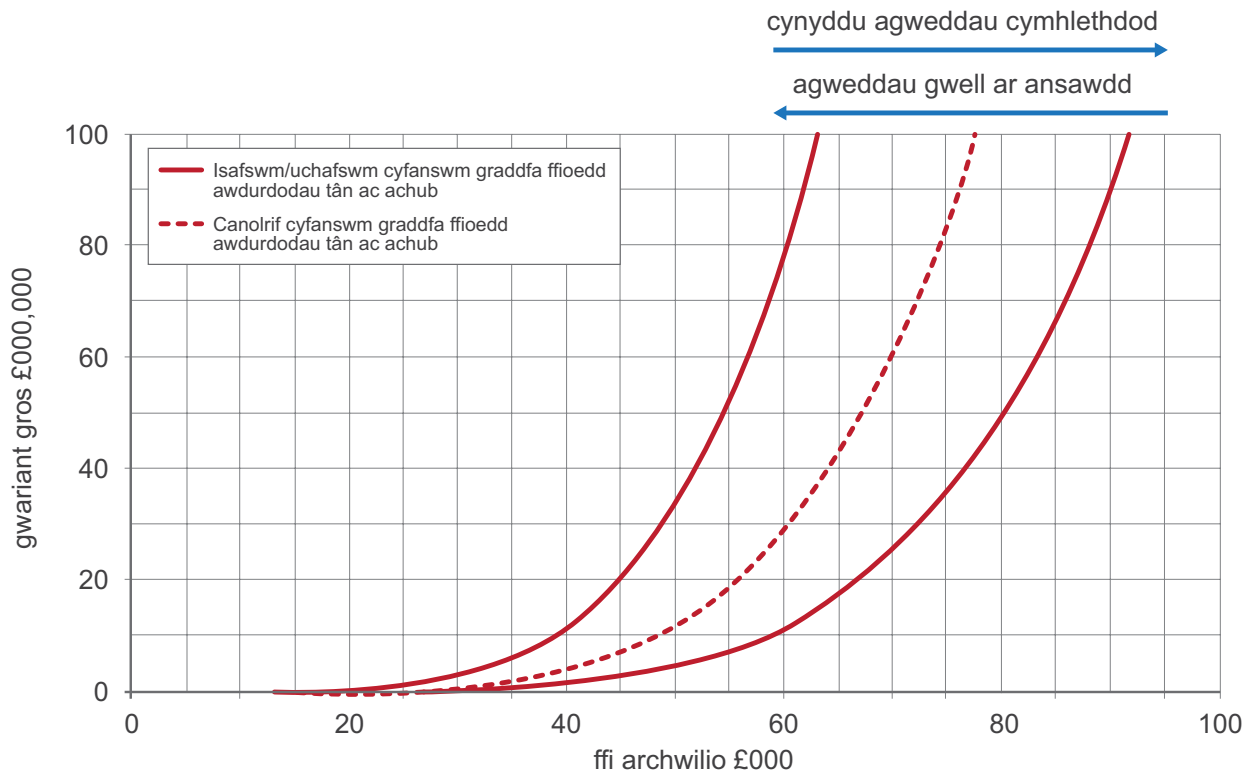
Graddfa ffioedd ar gyfer archwilio cyfrifon 2015-16

Gwariant gros £000,000	Amrediad ffioedd £000			Canolrif y flwyddyn flaenorol £000
	Isafswm	Canolrif	Uchafswm	
20	35	41	47	41
40	42	49	57	49
60	47	55	63	55
80	50	59	68	59
100	53	63	72	63

Graddfa ffioedd 2016-17 ar gyfer archwiliadau gwella, asesiadau ac arolygiadau arbennig o dan Fesur Llywodraeth Leol (Cymru) 2009

Pob awdurdod tân ac achub	Amrediad ffioedd £000			Canolrif y flwyddyn flaenorol £000
	Isafswm	Canolrif	Uchafswm	
	9	14	19	15

Graff o'r raddfa cyfanswm ffioedd ar gyfer awdurdodau tân ac achub

Awdurdodau parciau cenedlaethol

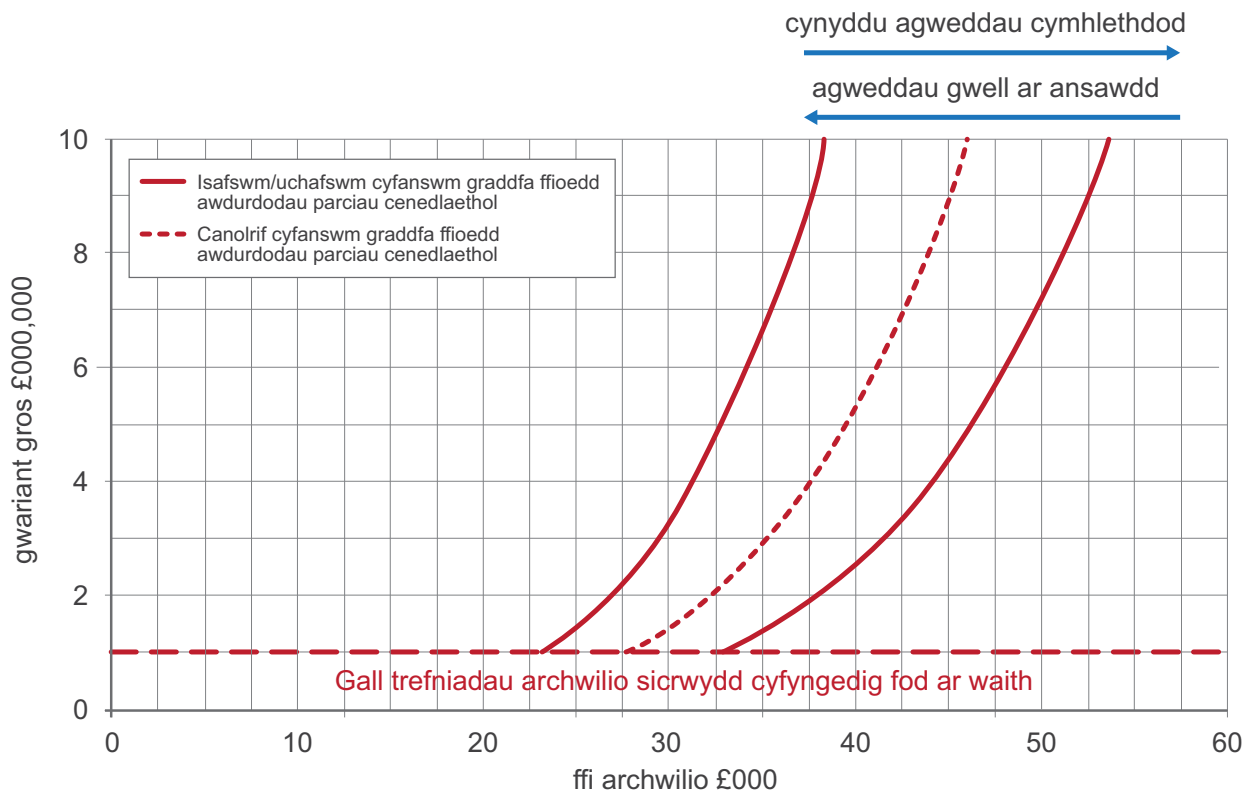
Graddfa ffioedd ar gyfer archwilio cyfrifon 2015-16

Gwariant gros £000,000	Amrediad ffioedd £000			Canolrif y flwyddyn flaenorol £000
	Isafswm	Canolrif	Uchafswm	
2	22	25	29	25
4	26	31	35	31
6	29	34	39	34
8	31	37	42	37
10	33	39	45	39

Graddfa ffioedd 2016-17 ar gyfer archwiliadau gwella, asesiadau ac arolygiadau arbennig o dan Fesur Llywodraeth Leol (Cymru) 2009

Pob awdurdod parc cenedlaethol	Amrediad ffioedd £000			Canolrif y flwyddyn flaenorol £000
	Isafswm	Canolrif	Uchafswm	
	5	7	9	7

Graff o'r raddfa cyfanswm ffioedd ar gyfer awdurdodau parciau cenedlaethol

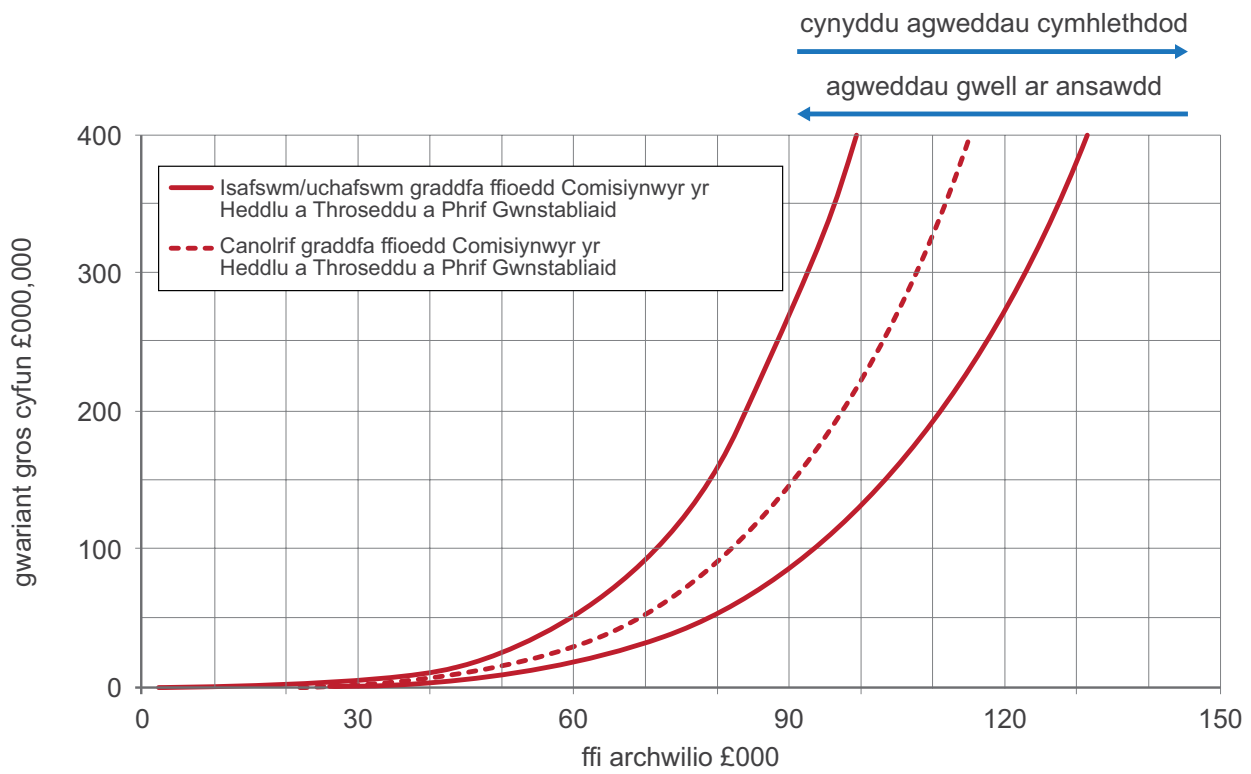
Comisiynwyr heddlu a throseddu a phrif gwnstabiliaid

Mae archwilwyr yn cynnal archwiliadau o'r ddau gorff statudol a geir mewn ardal heddlu, sef y Comisiynwyr Heddlu a Throseddu (CHTh) a'r Prif Gwnstabiliaid (PG). Mater i'r archwilwyr fydd penderfynu sut y caiff cyfanswm y ffi ei rannu rhwng y ddau gorff mewn ardal heddlu benodol, yn seiliedig ar ofynion cyfrifyddu a'r trefniadau gweithredol a roddwyd ar waith gan bob corff.

Graddfa ffioedd ar gyfer archwilio cyfrifon 2015-16

Gwariant gros cyfunol CHTh a PG £000,000	Amrediad ffioedd cyfunol ar gyfer CHTh a PG £000			Canolrif y flwyddyn flaenorol £000
	Isafswm	Canolrif	Uchafswm	
50	61	70	79	70
100	71	82	94	83
150	78	91	103	91
200	84	98	111	98
250	89	103	117	103
300	93	108	123	108
350	96	112	128	112

Graff o'r raddfa cyfanswm ffioedd ar gyfer comisiynwyr heddlu a throseddu a phrif gwnstabiaid

Cynghorau tref a chymuned sydd ag incwm neu wariant blynyddol o lai na £2.5 miliwn

Mae cynghorau tref a chymuned yng Nghymru yn ddarostyngedig i'r drefn archwilio 'sicrwydd cyfyngedig'. Ar gyfer 2016-17, byddwn yn newid i godi ffioedd am waith ar sail amser yn hytrach nag ar y sail hanesyddol o godi ffi benodedig yn unol â'r band gwariant/incwm. Cyfraddau'r ffioedd fydd y cyfraddau a bennir yn **Arddangosyn 1**. Dangosir amcangyfrif o effaith y newid hwn yn y tabl isod.

Mewn amgylchiadau pan fo angen rhagor o dystiolaeth ar yr archwilydd er mwyn cyflawni ei gyfrifoldebau yn briodol, megis ar ôl cyhoeddi adroddiad perthnasol er lles y cyhoedd, bydd profion ychwanegol yn cael eu cynnal er mwyn ymateb i bryderon yr archwilydd.

Pwysleisir y bydd y ffi wirioneddol a godir ar unrhyw gorff penodol yn dibynnu ar yr amser a dreulir mewn gwirionedd ar yr archwiliad penodol hwnnw. Mae'r amrediadau yn y tabl isod wedi eu darparu at ddibenion dangosol yn unig.

Amcangyfrif o'r ffioedd amser am archwilio cyfrifon 2015-16 cynghorau tref a chymuned

Incwm neu wariant blynyddol (mae'r ffioedd yn daladwy ar sail pa un bynnag yw'r mwyaf ym mhob blwyddyn)	Ffi waelodlin ddangosol	Ffi uchafswm ddangosol	Ffi'r flwyddyn flaenorol
£Dim – £99	£Dim	£Dim	£Dim
£100 – £5,000	£30	£280	£30 – £80
£5,001 – £100,000	£160	£320	£175 – £350
£100,001 – £500,000	£200	£380	£415 – £650
£500,001 – £2,500,000	£240	£460	£920

Cronfeydd pensiwn llywodraeth leol

Graddfa ffioedd ar gyfer archwilio cyfrifon 2015-16

Pob cronfa bensiw	Amrediad ffioedd £000			Canolrif y flwyddyn flaenorol £000
	Isafswm	Canolrif	Uchafswm	
	30	40	50	40

Cyfraddau ffioedd am waith arall mewn llywodraeth leol

Archwilio mathau eraill o gyrff llywodraeth leol, gwaith sy'n mynd y tu hwnt i ddyletswyddau cyffredinol yr Archwilydd Cyffredinol, a gwaith ardystio grantiau

Ac eithrio'r mathau hynny o gyrff y mae graddfeydd ffioedd wedi eu rhagnodi ar eu cyfer, mae nifer fach o fathau eraill o gyrff llywodraeth leol. Ar gyfer y cyrff hyn, byddwn eto'n cynllunio archwiliadau yn y dull 'ar sail sero', ac yn trosi'r gofynion o ran adnoddau yn ffioedd, naill ai'n uniongyrchol ar sail y gost o gyflawni'r gwaith neu drwy gymhwyso'r cyfraddau ffioedd a bennir yn [Arddangosyn 1](#).

Er mwyn i gyrff llywodraeth o bob math fodloni eu cyfrifoldebau statudol, mae angen weithiau i'r Archwilydd Cyffredinol wneud gwaith sy'n mynd y tu hwnt i'w ddyletswyddau cyffredinol (sef y rhai a bennir yn adran 17 o Ddeddf Archwilio Cyhoeddus (Cymru) 2004). Gall y gwaith ychwanegol gynnwys adroddiadau er lles y cyhoedd, archwiliad eithriadol, arolygiadau arbennig a gwaith pellach mewn cysylltiad â her etholwr ac atal gwariant anghyfreithlon. Bydd ffioedd am y mathau hyn o waith yn adlewyrchu natur y gwaith a fydd yn ofynnol.

Gall archwilwyr ymgymryd hefyd â gwaith ardystio grantiau mewn cyrff llywodraeth leol ar ran yr Archwilydd Cyffredinol. Mae maint y gwaith ardystio grantiau a ymgwymerir yn ystod unrhyw flwyddyn yn dibynnu ar nifer y cynlluniau sy'n ddarostyngedig i'w harchwilio a nifer y cyrff a archwilir a fydd yn cymryd rhan yn y cynlluniau hynny. Codir ffioedd am y gwaith hwn ar y sail fesul awr, a bydd y ffioedd yn adlewyrchu maint a chymhlethdod y gwaith ac unrhyw faterion penodol ynglŷn â'r grant dan sylw.

Rydym yn cydweithio'n agos gyda Llywodraeth Cymru yn y gobaith y gallwn gytuno ar fodel a fydd yn canolbwyntio mwy ar allbynnau a chanlyniadau gweithgarwch a ariennir gan grantiau, gan ymbellhau wrth y dull traddodiadol o archwilio anfonebau. Dylai hyn roi dealltwriaeth gliriach i Lywodraeth Cymru a chyrrff a archwilir o'r gwahaniaeth y mae gweithgarwch a ariennir gan grantiau yn ei wneud, yn ogystal â lleihau cost gwaith ardystio grantiau. Disgwylwn gael cyfle i beilotia'r dull hwn yn ystod 2016-17, a byddwn yn trafod y goblygiadau i ffioedd gyda'r awdurdodau peilot.

Dangosir isod amcangyfrifon o gyfrannau cymharol y graddau staff archwilio ariannol a ddefnyddir ar gyfer gwahanol fathau o waith grantiau.

Graddau staff	Cymysgedd staff ar gyfer grantiau cymhleth %	Cymysgedd staff ar gyfer yr holl grantiau eraill %
Cyfarwyddwr ymgysylltu	1 i 2	0 i 1
Rheolwr archwiliad	4 i 6	1 i 2
Arweinydd tîm	18 i 21	12 i 16
Aelod tîm/hyfforddai	77 i 71	87 i 81

Mae grantiau cymhleth yn cynnwys:

- BEN01 Cynllun budd-daliadau tai a threth gyngor
- LA01 Ffurflen ardrethi annomestig cenedlaethol
- PEN05 Ffurflen pensiynau athrawon

Graddfeydd ffioedd ar gyfer gwaith o dan y Fenter Twyll Genedlaethol (paru data)

Er mwyn cynorthwyo cyrff cyhoeddus i ymladd twyll, mae'r Archwilydd Cyffredinol yn cynnal yr MTG yng Nghymru ar sail eilflwydd Caiff y Fenter ei chynnal yn Lloegr, yr Alban a Gogledd Iwerddon hefyd. Mae'r Fenter yn paru data ar draws sefydliadau a systemau er mwyn helpu cyrff cyhoeddus i ddod o hyd i unrhyw hawliadau a thrafodion a allai fod yn dwyllodrus neu'n wallus. Bu'n arf effeithiol iawn ar gyfer darganfod ac atal twyll a gordaliadau. Ers iddi gychwyn yn 1996, mae ymarferion y Fenter wedi canfod ac atal twyll a gordaliadau gwerth £26 miliwn yng Nghymru, ac £1.17 biliwn ledled y DU.

Cynhelir y Fenter gan yr Archwilydd Cyffredinol drwy arfer ei bwerau paru data statudol o dan Ran 3A o Ddeddf Archwilio Cyhoeddus (Cymru) 2004.

Ar gyfer 2015-16, cymeradwyodd y Cynulliad Cenedlaethol gynllun ffioedd a oedd yn cynnwys graddfa ffioedd o £dim ar gyfer pob corff sy'n cymryd rhan. Cyllidir y gwaith yn hytrach gan Swyddfa Archwilio Cymru, gyda thaliad o Gronfa Gyfunol Cymru a gymeradwywyd drwy'r Amcangyfrif. Mae hyn yn cyd-fynd â dymuniad y Pwyllgor Cyfrifon Cyhoeddus i annog rhagor o gyrff i gymryd rhan, nad ydynt o dan orfodaeth i gyfranogi. Ar yr un pryd, yn unol â dyhead y Bwrdd am system gyllido symlach, pennir graddfa ffioedd o £dim ar gyfer y cyfranogwyr sydd o dan orfodaeth hefyd. Bydd hyn yn osgoi dryswch ac yn cyfleu neges eglur ynglŷn â'r gost o gymryd rhan yn y Fenter. Mae holl waith y Fenter, felly, yn waith nas cyllidir drwy godi ffioedd. Ond fel sy'n ofynnol gan y ddeddfwriaeth, dangosir y ffioedd ar gyfer cyfranogwyr gorfodol isod.

Arddangosyn 2: Ffioedd y Fenter Twyll Genedlaethol

Math o gorff	Ffi 2016-17 £	Ffi flaenorol 2014-15 £
Awdurdod unedol	Dim	3,650
Comisiynwyr heddlu a throseddu a phrif gwnstablaid	Dim	1,000
Awdurdod tân ac achub	Dim	1,000
Ymddiriedolaeth y GIG	Dim	1,000
Bwrdd iechyd lleol	Dim	1,000
Arall - gwirfoddol	Dim	Darostyngedig i gytundeb gyda phob corff yn unigol

Bydd cyfranogwyr gorfodol yn cael mynediad yn ddi-dâl hefyd i Wiriwr Ceisiadau'r Fenter.

Wales Audit Office

24 Cathedral Road

Cardiff CF11 9LJ

Tel: 029 2032 0500

Fax: 029 2032 0600

Textphone: 029 2032 0660

E-mail: info@audit.wales

Website: www.audit.wales

Swyddfa Archwilio Cymru

24 Heol y Gadeirlan

Caerdydd CF11 9LJ

Ffôn: 029 2032 0500

Ffacs: 029 2032 0600

Ffôn Testun: 029 2032 0660

E-bost: post@archwilio.cymru

Gwefan: www.archwilio.cymru